

Адуней ағы
зегъ реиха
иҳаракзую
ахыбрақәа

Адунеи ағы зегъ реиха иҳаракзоу ахыбрақәа

Алагалажәа

Иқоуп ахыбра иғыңыз, ма ижәйтәтәни, идуу, ма ихәйңүү, иҳараку, ма илақәүү. Хыбрақәак даара иҳаракзоуп. Анкъа ахыбра ҳараккәа мачзаны акәйн ишдыргылоз. Иҳараку ахыбрақәа ҳаамта иақәшәо, имоданы ауп ишықатцуу. Ахыбра ҳараккәа рөкны иқоуп аофискәеи, ахәаахәтратә тыңь хадақәеи. Ахәаахәтратә

тыпъ хадақәа рѣкны иртиуеит хыпъхъазара рацәала атауарқәа. Ахыбра ҳаракқәа рығынтықа еснагъ ажәлар рацәоуп.

Адунеи ақны икоуп ҳаракырала зегъ ирхыхәхәо ахыбрақәа. Абри ашәкәы ақны ишәзеитаххәоит убарт рахътә акық-өбакрызбахә.

«Халиф ибурцъ»

«Халиф ибурць», мамзаргыы «Халиф ибааш» - ари адунеи ағызы зегъ реиха ихараку хыброуп. Уи Дубай ақалақы ақноуп иахъылоу. Дубай даара ипъшзоу қалақыуп. Ара ағын өңүккәа раңдоуп. Җыдала ипъшзоуп «Халиф ибааш». Уи аргылара иалагеит 200: шыққасы, иагъалгеит 2010 шыққасы. Абааш ахаракыра 860 метра икоуп. Абааш иамоуп 163 (шәи ханәжәи хпја) еихагыла. Ахыбра ағыныцка икоуп: асасааирта, аресторанқәа, апъшыртакәа, еиуеипъшым арлахөйхратә уадақәа. «Халиф ибааш» ргыланы ианалга Дубай егырт асасааиртакәа руадақәа таңзын. Атуристцәа иртахын адунеи ағызы зегъ реиха ихаракзуу ахыбра иатааны ирбарц. «Халиф ибааш» асасааирта иахъагыы атуристцәа рыла ипеипеиуа итәуп.

«Халиф ибааш» - акинофильмкәа рұнды

Халиф ибааш убартоуп еицырдыруа афильм «Амиссия нагзашы ақәым» ақны. Афильм ихадароу ахәта тыхуп абри абааш ҳарак ақны. Афильм раңхъарбара мөалғысит Дубай 2011 шыққасы.

2910 шыққасызы итытдыз – «Адунеи ауаа рыда» захъзызыз америка тәи адокументал-фантастикатә фильм ақны иарбоуп «Халиф ибурць» адгыл ианызаауа. Уи арбоуп ари асериал хә-серияк рәкны.

Мекка икоу Асаатқәа рәкраптә бааш

Адунеи ағы иқам даға қалақък, Меккағны ақара лассы-ласс асаат иахъахәапъшуа. Адунеи ағы иқам даға қалақък Меккатәи асаатқәа иреиҳау асаатқәа ахъықоу.

Мекка иатаауеит зықъыла апъшыанықәафқәа. Апъсылманцәа, знык иадамхаргыры ырғысы ахъынзатоу Мекка инеини Аллаҳ иашъапкыр, ылғанахақәа зегзы ирыттыцуеит, генаха ҳәа кыр ымазар иранажъхойт ҳәа ирыпъхъазоит. Убри ақынты Мекка апъшыанықәафқәа ыла итәуп. Мекка аамта атқак ду амоуп. Анцәаиҳәаракәа мөапъыргоит иалкаау аамтақәа рзы. Убри ақынты анцәаиҳәацәа лассы-ласс асаат иахәапъшует. Уажәшьта урт рнапы иахоу асаатқәа ирмыхәапъшларгы қалоит. Мекка ақалақъ агәта иқоу ашта ду ағы иқәгылоуп асаат дүззә. Уи «Клок Роял Тауер» ҳәа изыштыоу ихаракзу ахыбрағы ишъақәыргылоуп. Ари ахыбра аргылара хыркәшан 2012 шыққасы.

Абааш аҳаракыра – 601 м. иназоит. Ахыбра ахаты 120 еихагыла иқоуп. Ари ахыбрағы ф-сассаиртаки, ф-цъамаки ықоуп. Апъсылманцәа аңыаамаахы инеиуеит Аллаҳ ихәаразы. Тауер иадчапъалан иқатоуп асаат дүззә.

Асаат змоу абааш Лондантәи «Биг – Бен» иеипъшуп. Меккатәи асаат ашәагаа :қ метра иназоит. Асаат иамоуп ахың дүззақәа. Асаат ҳфоуп зыхә ҳараку саркъала. Мекка Клак Ройал Тауер – адунеи ағызы зегъ иреихау аргыларақәа иреиуюуп.

Таипеи

Таипеи Таиван икоу қалақұуп. Таипеи иқәйнхоит миллионұла ауаа. Ақалақъ ағы икоуп ирацәазаны атыпъ пүшзарақәа. Атуристтәа рзы интерес здоу ақакәны

иқоуп Таипеитәи абааш. Абааш ргылан 200: шықәсазы. Иара аура 509 метра инаζоит, 101 еихагыла иқоуп. Таипеитәи абааш шәартара ҳәа акғыы аткам. Уи азааигәара ғыннтәгүй иқалахъеит адғылтцысра, аха абааш пұрыхага ҳәа акғыы анамтейт. Таипеитәи абааш ҳаамта иақәшәо ргылароуп, ажәйтә китайтәи атрадициақәа рыла ишықаттоугы. Уи аргылара иахтныртцеит 2,5 миллиард евро.

Петронас абаашқәа

Петронас абаашқәа «Еициз» ҳәа лассылассы ирзырхәоит. Арт ағ-ргыларак 452 метра инаζоит.

«Петронас еициз» абаашқәа еивагылоуп. Дара еипьшуп. «Еициз» ҳәа ирыштыоуп, избанзар формалагы шәага-

алагыы еипъшны иқатоуп. Арт «еициз-абаашкәа» ахъылоу Малаизия аҳәйнҭарра, ақалақь Укала-Лумпур ақноуп. Урт дыргылахъан абааш Таипеи, Халиф ибааш ухәа рапъхъагы. Зегыы реиҳа ихараку ргыларақәаны ипъхъазан, Таипеи дыргылаанза.

«Петронас» - Малаизиатәи акомпания дүкәа ируакуп. Уи итнажьуеит иагъатиуеит аминералтә хәшақәа. Петронас даара ибейоу компаниоуп.

Абааш Петронас захъзу убри азоуп, акомпания «Петронас» абарт ахыбрақәа дүкәа рәкны икоуп. Абрақоуп иахъыкоу урт русуртатә оғисқәа. Акомпанияң аус руеит 10000-өйк инарзынаңшуда аусзуғцәа. Абаашқәа дара дара еидхәалоуп ихыбу ацхала. Уртрыргылара иахтынтоуп 800 миллион доллар. «Петронас» абаашқәа ақалақ ағы зегъ реиха ипшүзүргыларакәоуп.

Еифель ибааш

«Адунеи ахәынтқаррақәа зегъ рахътә Франция затәык ауп, збираж 300 метра ихаракны иахашәышәршәрүра» (Гиустав Еифель).

Еифель ибааш адунеи ағы еиңирдыруа ргылароуп. Уи Франция ахтнықалақь Париж ауп иахыгылоу. Еифель ибааш есығене иатааует тәфә змам атуристцәа.

Рап്തхъя, Парижаа даара иргэапъхомызт ари аргылара. Зсахъя өаастоу акакёны иахэапъшуван, акалақь арпъшзом, апъшра-асахъя пъхастанатэуеит хэа ирыпъхъазон. Нас хэычы-хэычла иашьцылеит. Еифель ибааш аҳаракыра 324 метра иназоит. Абааш иамоуп алифт, иара убасгыы амардуун. Атаацэа рыйбагыы рхы иадырхэар рылшоит. Абааш ақынтыгын түшүнүүгүйдээ иубоит Париж, унапсаргэйтца иттагылоушэа.

Уи абааш ағоуп иахыыкоу ателехэапъшратэ баашгыы. Абааш дыргылеит 1889 шыккесазы. Идыргылон уи өышкеса. Ари аргылара архитекторс даман Гиустав Еифель. Аусура иалахэын 200-фык ауаа. Афранцызцэа ишырхэо ала, Еифель иусура хиркэшеит цэвэр дук имамкэа. Аргылараан дтажеит азэы, иаххэап аиөөрпъшразы иугозар, Бруклинтэи ацха ақатараан машээирла итажеит 20-фык. Шотландия аихаммаа ақэтараан итажеит өйнөөжэижэафык. Абааш иара зыргылоз Еифель ихьз ахьзыртцеит. Афранцызцэа рыбла ачыц еипъш ирыхъчоит Еифель ибааш. 1993 шыккесазы абааш ашьапағы иаадыртырц ртыхын аресторан

«Макдональдс». Ари иағагылеит Парижа. Еифель ибааш ашьапағы «Макдональдс» аартра мап ацэкин.

Биг-Бен

Лондон Апарламент азааигәара игылоуп абааш. Уи Биг-Бен ахъзуп. Рагъхъа уи ипъшьоу Стефан ибаа ахъзын.

Ипъшьоу Стефан ибаа дыргылеит 1858 шыққасы. Уи Таипеи, мамзаргы Меккатәи асаат зыққагылоу абааш рақара ихаракым. Биг-Бен аҳаракыра 96 метра ауп иахынаزو, адунеи ағызы зегырындыруеит. Абааш ағанкгырының рула асаат дуззаққа өба адчаңалоуп. Уртрыштыхъял дааралыкка асаркыл. Убри асаркыл ауп Биг-Бен ҳәа рапхъяза изыштыз. Нас абааш зегырын уи хъзыс иниует.

Егъя ус акәзаргының изахъзын абааш Биг-Бен? Асаатқәа афада иштыхны абааш ақны иқәзыртылаз ихъзын Бен, иара төитүпшеше даара уаф дук иакәын. Англыз бызшәала «биг» иаанаго «аду» ауп. Абааш «Бен ду» ҳәа ауп хъзыс иамоу.

АЦЫХӘТӘАЖӘА

Ахыбра ҳарак ағыны иқауттар ауеит ирацәаны аофискәеи адәқъянкәеи. Ахыбра ҳаракқәа ирымоуп алифтқәа. Лифтла даара иманшәалоуп ахалареи албаареи. Ахәычкәа даара бзия ирбоит лифтла анықәара. Ахәычкәа иргәапхойт ағны ҳараккәа. Ағны ҳараккәа рұқынтың тақа апъшра интерес атоуп. Уахынтыи ақалакъкәа даара ипъш заны иубартоуп.